

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214206085
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8214206085.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudcov JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: R. L., nar. XX.X.XXXX, T. XX, XXX XX J., o zaplatenie 1.940,32 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 5C 210/2014-116 zo dňa 15.01.2020 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „prvoinštančný súd“) rozhodol takto cit.:

„Konanie v časti o zaplatenie sumy 67,08 Eur z a s t a v u j e .

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 996,87 Eur, kapitalizovaný úrok z omeškania v sume 128,94 Eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 996,87 Eur za obdobie od 24.12.2019 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania právo.“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 5, 9, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 565 Občianskeho zákonníka. § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“) Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, kde sa žalobca domáhal zaplatenia istiny 1.940,32 eur, nezaplatených úrokov v sume 98,47 eura, nezaplatených sankčných poplatkov 2,43 eura, úhrady poplatkov za upomienky vo výške 62,19 eura, úroku 12,90 % ročne z nezaplatennej istiny od 20.8.2014 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny a úrokov od 20.8.2014 do zaplatenia a trov konania.

Prvoinštančný súd vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca na základe zmluvy o úvere č 76101 zo dňa 03.10.2013 poskytol žalovanému bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 2.000,- eur s fixnou úrokovou sadzbou 12,90 % ročne. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi celkovo 3.680,80 eur v 120 mesačných splátkach po 29,84 eur vždy k 21. dňu v kalendárnom mesiaci, pričom termín splatnosti prvej splátky bol dojednaný na 21.10.2013 a termín splatnosti úveru na 21.9.2023. Výška RPMN bola 15,41 % a priemerná RPMN 18,84 %. Žalobca výzvou zo dňa 23.07.2014 rozhodol o predčasnej splatnosti úveru a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy 2.082,19 eur najneskôr do 14.08.2018.

Z výpisu z účtu žalovaného však bolo preukázané, že žalovaný na základe zmluvy o úvere reálne čerpal sumu 1.900,- Eur, úver bol znížený o poplatok za poskytnutie úveru 100,- Eur. V zmluve je preto uvedený nesprávny údaj o výške úveru 2.000,- eur, čo má rovnaké následky, ako keby v zmluve údaj o celkovej výške úveru nebol uvedený vôbec. V dôsledku toho zmluva nespĺňa náležitosť ustanovenú § 9 ods. 2

písm. g) zákon č. 129/2010 Z.z.. Takáto nesprávna celková výška úveru má v konečnom dôsledku za následok, že v zmluve je uvedená aj nesprávna výška RPMN, a to v neprospech spotrebiteľa, keďže výpočet RPMN závisí od celkovej výšky úveru a následne chýbajú aj predpoklady pre výpočet RPMN. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval úver v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov a preto vzniklo žalobcovi právo len na vrátenie poskytnutého plnenia. Prvoinštančný súd pri skúmaní podmienok platného zosplatnenia celého úveru ku dňu 15.08.2014 v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zistil, že žalobca nepreukázal doručenie upozornenia žalovanému podľa § 53 ods. 9 OZ na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ. Do vyhlásenia predčasného zosplatnenia úveru žalovaný zaplatil celkovo 190,63 eur, pričom v tom čase mal zaplatiť len 158,33 eur (t.j. 10 splátok po 15,83 Eur, resp. pri každej tretej splátke 15,84 Eur). Žalovaný tak ku dňu zosplatnenia úveru nebol v omeškaní so splatením žiadnej splatnej splátky a to najmenej 3 mesiace pred uplatnením práva požadovať predčasné splatenie úveru. Úkon zosplatnenia úveru je preto absolútne neplatný. Zároveň nebolo ani preukázané doručenie upozornenia na možnosť uplatnenia práva vyplývajúceho z § 565 Občianskeho zákonníka.

Pohľadávka žalobcu bola ku dňu vydania rozsudku, vzhľadom na neplatnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru splatná v sume 1.187,50 Eur. Žalovaný doposiaľ zaplatil sumu 190,63 Eur. V súlade so záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru priznal žalobcovi sumu 996,87 eur (1.187,50 - 190,63 eur = 996,87).

Keďže pred prejednaním veci došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby v časti o zaplatenie sumy 67,08 Eur konanie bolo v tejto časti podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) zastavené.

2. Proti rozsudku, a to proti zamietavému výroku a výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré odôvodnil tým, že žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril, nezúčastňoval sa pojednávania a nespochybnil právny základ ani výšku žaloby. Taktiež nerozporoval ani doručenie upozornenia o možnosti predčasného zosplatnenia úveru. Súd je limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, a to aj v spotrebiteľských sporoch.

Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne skutkové zistenia.

K posúdeniu splnenia náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy uviedol, že žalovanému bol na základe úverovej zmluvy poskytnutý úver vo výške 2000 eur, z ktorej žalobca časť finančných prostriedkov 100 eur použil na úhradu poplatku za poskytnutie úveru. Použitie tejto časti poskytnutej sumy žalovanou na úhradu poplatku dohodnutého priamo v úverovej zmluve podľa ods. 1.2 základných podmienok, nijako nespochybňuje výšku sumy poskytnutej žalovanej, ani neznižuje istinu dlhu žalovanej. Poplatok za poskytnutie úveru je uhrádzaný na zákonomnom základe a tvorí zložku ceny predmetu plnenia (§ 499 ObZ). Žalovaný bol s poplatkom riadne oboznámený a svojím podpisom s ním vyjadril súhlas. Vzhľadom na vyššie uvedené je správny aj údaj o RPMN vo výške 15,41 %. Všetky predpoklady použité na výpočet RPMN sú v zmluve uvedené, zmluva obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti, a to: výška úveru, dátum prvej splátky, dátum poslednej splátky, termín splatnosti splátky, úroková sadzba, anuitná splátka, poplatok za poskytnutie úveru, dátum zmluvy. Zákon nepožadoval a ani v súčasnosti nepožaduje uvádzať konkrétny matematický výpočet RPMN a ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať. Žiadal zmeniť rozsudok tak, že odvolací súd vyhovie žalobe v plnom rozsahu, okrem časti, v ktorej bolo konanie zastavené a žalobcovi prizná náhradu trov konania, trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % - vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

3. Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je správny. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu. Odôvodnenie je správne, dáva odpovede na všetky odvolacie námietky žalobcu. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého výroku odvolací súd podporne uvádza:

Prvoinštančný súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správny skutkový záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Keďže konanie sa týkalo spotrebiteľského sporu (§ 290 CSP), prvoinštančný súd mohol vykonať aj dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, dokonca aj bez návrhu obstará potrebný dôkaz. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení má dôkaznú povinnosť. Prvoinštančný súd skutkový stav zistil riadne, v

rozsahu, ktorý bol potrebné pre spravodlivé rozhodnutie o veci. Žalovaný, vzhľadom na ust. § 295 CSP nemusel tvrdenia žalobcu ani rozporovať. Prvoinštančný súd pri ustálení skutkového stavu a zisťovaní okolností nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci sám vykonal dôkazy na preukázanie dôvodnosti žaloby a zistil, že uplatnený nárok je dôvodný len čiastočne.

5. Prvoinštančný súd mal za preukázané, že dňa 03.10.2013 bola stranami sporu uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mal žalobca ako veriteľ poskytnúť žalovanému úver vo výške 2000,- Eur s fixným úrokom vo výške 12,9 %. Splatnosť úveru bola dohodnutá na 120 mesačných splátok vo výške po 29,84 Eur spolu s úrokmi. Dátum prvej splátky bol dojednaný na 21.10.2013, dátum poslednej splátky na 21.09.2023, RPMN bola vo výške 15,41 % a priemerná výška RPMN 18,84 %. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi celkovo 3.680,80 eur. Uvedené okolnosti sú nesporné.

Za rozhodný pre posúdenie úveru ako bezúročného a bezpoplatkového odvolací súd považoval záver súdu prvej inštancie o výške poskytnutého úveru a o poplatku za poskytnutie úveru, výšky sumy pripísanej na účet žalovaného, a tým nesprávne uvedená výška RPMN v zmluve o úvere.

V zmluve zo dňa 03.10.2013 je uvedená výška úveru 2.000 Eur. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalovanému bola reálne vyplatená suma 1.900 Eur, keďže žalobca si zarátal voči úverovej istine hneď aj poplatok za úver vo výške 100 Eur. Ide o neprípustný postup. Výška úveru označuje celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi. Sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom nemôžu znížiť úverovú istinu. V opačnom prípade má uvedený postup žalobcu vplyv na údaje o ročnej percentuálnej miere nákladov, na úrokovú sadzbu a v konečnom dôsledku aj na výšku splátok. Všetky tri uvedené údaje totiž vychádzali z nesprávnej výšky spotrebiteľského úveru uvedenej v zmluve. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti nemôže byť správny ani údaj o RPMN, ktorý je reálne vyšší, pričom tento údaj má osobitný význam. Jeho nesprávne uvedenie je spájané s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, na čo súd prihlíada ex offo (uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10).

Žalobca sumu 100 eur rovnajúcu sa poplatku za poskytnutie úveru žalovanému reálne neposkytol ako časť dohodnutého úveru. V skutočnosti žalobca poskytol žalovanému úver nižší, ako je výška úveru uvedená v zmluve, a to o sumu rovnajúcu sa poplatku za poskytnutie úveru (t.j. 1 900 eur). Poskytovanie úveru (bez ohľadu na to, že žalobca ho označuje iným slovom „vyplatenie“ úveru) za stavu, že si z neho ešte pred jeho reálnym poskytnutím dodávateľ zinkasuje nejakú jeho časť je v rozpore s ratio legis právnej úpravy úveru. Úverová zmluva je zmluvou reálnou, t.j. úver je poskytnutý v takej výške, ako reálne žalovaný prijal finančné prostriedky na svoj účet. Odvolací súd nespochybňuje právo žalobcu ako dodávateľa účtovať si poplatky za poskytnutý úver, avšak oddelene od úverovej istiny.

Predmetná zmluva o úvere obsahuje nesprávny údaj o celkovej výške úveru podľa § 9 ods. 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. Žalovaná reálne na základe zmluvy o úvere čerpała sumu 1900,- eur, no v zmluve o úvere je uvedený údaj „Výška úveru“ 2.000,- eur. Žalobca tak pri výpočte výšky RPMN vychádzal z istiny, aká je uvedená v zmluve, t.j. zo sumy 2.000,- eur, a nie podľa skutočne čerpaného úveru v sume 1900,- eur. Preto je výška RPMN uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa, čo má v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. za následok, že poskytnutý úver sa pokladá za bezúročný a bez poplatkov.

6. Nesprávne uvedenie údajov o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere má rovnaké následky, ako keby v zmluve tento údaj nebol uvedený vôbec. Uvedenie nesprávneho údajov RPMN je klamaním spotrebiteľa, a preto nie je možné priznať takejto praktike miernejšie dôsledky ako tie, ktoré predpokladá § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z.. Povinnosťou žalobcu vystupujúcemu v postavení dodávateľa bolo postupovať voči spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, a teda uviesť údaj o RPMN zodpovedajúci skutočnosti v samotnej zmluve o úvere. Zákon č. 129/2010 Z.z. ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia tejto faktickej nerovnováhy medzi dodávateľom a spotrebiteľom bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel čo najlepšie posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Bez toho, aby boli v zmluve uvedené objektívne údaje umožňujúce spotrebiteľovi orientovať sa medzi úvermi poskytovanými rôznymi dodávateľmi a posudzovať výhodnosť podmienok, za akých má byť spotrebiteľovi úver poskytnutý, nedochádza k naplneniu cieľa zákona o spotrebiteľských úveroch. S ohľadom na ust. § 11 tohto zákona je preto opodstatnené žalobcovi nepriznať nárok na úroky a poplatky.

Tým, že nie je v zmluve o úvere uvedený prvý predpoklad pre správny výpočet RPMN (správna výška úveru), má za následok jej nesprávny výpočet a následnú zákonnú sankciu pre dodávateľa podľa § 11 zák. č. 129/2010 Z.z.

7. Záver prvoinštančného súdu o nároku žalobcu voči žalovanému len na vrátenie poskytnutej istiny úveru (bez úrokov) je potom správny. Keďže úver je bezúročný a bez poplatkov, žalobca nemá nárok na zmluvný úrok ako ani na poplatok z úveru či iné poplatky.

8. Žalobca v odvolaní nenamietal závery prvoinštančného súdu o splatnosti úveru, ktoré závery, okrem vyššie uvedených dôvodov, neboli predmetom odvolacieho prieskumu (§ 380 ods. 1 CSP) a taktiež mali vplyv na zamietnutie žaloby v časti. Správnemu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

9. Za daného stavu odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

10. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavné nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.